



Nro. 17.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 28-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Fra zia Respublica.

Augustus' 10-dik napjáig még semmi tudósítás nem ment Párisba Bonaparte fő Vezérről, és a' Kormánya alatt lévő; Tuloni flottáról. A' Directorium is semmi jelentést nem tetetett még ekkorig közenségesse ő rólla. Mindazáltal egész Páris várasa abban az értelemben vagyon felőle, hogy ő flottájának egy részével Syriában az *Alexandrettei* kikötő helyben, a' másikkal pedig Alexandriába fog bé menni, 's ott a' szárazra ki szállani. (Egy 23-ik *Juliusi Konstantzinapolyi*, és egy 15-ik *Augustusi Párisi* levelek mint bizonyosan megtörtént dolgot, ugy adják azt elő, hogy *Julius* 8-ik napján Alexandriába szállott volna ki Bonaparte Fr. vezér.),

Az úgy nevezett Angliai Fr. ármádiának nagy része a' Rénus mellyékére és Olasz Országba parantsoltatott marsirozni. A' Rénus jobb partyára által költözött Fr. ármádia *Gieszen* környékére szállott táborba; oda küldetett az az 500 szekérből álló artilleria is, a' melly Majus hólnapjától fogva *Clivianak Bedbur* nevezetü klastromja mellett nyugodott. Ha igaz, a' mit a' Brüsszeli levelek hirdetnek, hogy t. i. egynehány 1000 főből álló egyesült Anglus = Orosz sereg szállott volna ki *Ostende* mellett, úgy gondollyuk, hogy ezek a' Rénus vidékére marsirozott Franczia seregek, ismét vissza fognak A. Belgiomba sétálni.

Az Anglusok által el fogattatott General *Baraguey d'Hilliers* Augustus 9-dikén érkezett meg Párisba. Tagadja, hogy a' *Sensible* fregat, igen rövid ellenállás után adta volna meg magát az Anglusoknak, azt mindazáltal meg vallya, hogy azon fregatnak kapitánya nem bir annyi talentommal, a' menynyi egy jó hajós kapitánynak kellene lenni. Azt is beszéltette; hogy ambár 40, 18 fontos agyui voltának az Angliai fregatnak, a' Franczia fregatnak pedig tsak 28 — 12 fontos: még is mindazáltal ha ő a' maga hiv embereit el nem vezette, és ha a' fregaton lévő Málta- és Nápolybeliek az ő szavának engedelmeskettek volna, fogságba nem esett volna ő. Nagyon dits kszik az Anglusoknak eránta mutatott emberségekkel.

Colbert néhai igen híres financialis minifter sok szép méneseket állított fel Fr. Országban, a' melyek nemtsak a' Fr. ármádia számára elegendő lovakat szolgáltatták, hanem e' mellett minden elztendőben nagy summa pénz ment bé azokból a' Státus kasszájába. Tsak hamar a' revolutio kezdete után a' földműveseknek adattattak a' mén lovak, oly feltétel mellett, hogy vegyék azoknak hasznokat addig, mig a' Respublikának azokra szükségek lenne. Azomban se posztó, se pénz, a' mén lovak is el döglöttek, a' ménesek is el fogytak, úgy annyira, hogy elztendönként 20 millió livert

fizet a' Fr. Respublika a' külföldieknek lovakért. Ezen héjanosfágnak ki pótolására azt javasolta a' Directorium az 500 Tanatsának, hogy a' jelenvaló környül állások közt igen hasznos volna a' Respublika költségen meneseket fel allítani, ne hogy végtére szükséget lalson a' Fr. kavalleria és artilleria.

Nagy Britannia.

A' Parlamentum' öszve gyűllését Octobernek 23-ik napjára halasztotta az Angliai Fels. Király. — Minekutánna minden környülállásokból eszrevette volna azt a' Londoni fő Kormányfő, hogy nem másuva, hanem egyenesen a' Napkeleti Indiára menni igyekezzen Bonaparte fő Vezér: minden figyelmetességét arra fordította, miként lehetne a' Fr. Directorium ebbéli plánumát hejábavalóvá tenni. A' Bombayi Aprilis 15-ikén költ és már Londonba meg érkezett levelek azt beszélik, hogy egy darab időtől fogva számos hajókat vásárlottak a' Francziák a' veres tengeren, a' mellyekkel tudniillik szállító hajók gyanánt élhelsenek. — Egy Indiai vad herczeg *Zman Shah* is kemény hadi készületeket tétet a' védelemért Anglusokhoz folyamodott *Rohillasok* és *Maratták* vagy *Muratták* ellen. Elégge biztattyá ugyan *Tippo Saib* maga baratságával a' Madrasban lévő Anglus kormányozót, és tagadja, hogy ő a' nevezett vad herczegnek Hindostanba lett bé ütésekor segítségere lett volna; de senki hitelt nem adhat az ő tsalárd hittegetésének.

Mindazáltal még mostanában is hat napkeleti Indiai gazdag kereskedő hajók érkeztek meg Londonba, a' mellyek 10947 hordó salétromot, 716 hordó fekete borst; 100 bál pamukot, 5489 átalag nádmézset, 937 láda indigót; ezen kívül sok elefan tsontot, aloest, Columbo gyökeret, boraxot, arrakot, gummit, gyömbert, Chinai porcellánt, s több effélet hoztak a' Londoni Indiai kereskedő Társaságnak. Nem sokára ismét 33 rakott hajók várattatnak azok után.

Az *Irlándiai* leg későbbi levelek szerént, sokkal nagyobb haszna lön a' rebellisekkel való gyenge bánásnak, mintsem el'inte gondolták a' *Dublini* hiv lakosok, azért is köz akarattal háládó levelet küldöttek Lord Cornvallisnak, nagyon megköszönvén nékie a' Hazájok eránt mutatott nagy érdemeit. Ellenben nemtsak nem ditsiri, hanem inkább rágalmazza ezen rebellisekkel való gyenge bánást az Irlándiai Parlamentumnak oppositionális része, holott ha hamarabb oda küldetett volna a' nevezett Lord, 20—25 ezer emberrel kevesebb vesztette volna el az életét.

A' *Sensible* nevü fregaton Anglusok által elfogattatott *Baraguey d'Hilliers* Fr. Generalis olly fel tétel mellet bortsáttatott vissza hazájába, hogy addig, mig törvényessen fel nem tseréltetik, ne szolgáljon fegyverével Anglia ellen. Ez a' híres Generalis 35 esztendő, 6 lábni és két izni ifjú, 's martialis tekintetü, de a' mellett emberséges, nyájás, és örömeft beszélgető embernek lenni mondatik. Maga azt beszéllette, hogy ő Bonaparte fő vezér után két nappal késöbben indult ki *Malta* alól, és hogy a' Directoriumhoz intézett irásokon kívül, a' mellyeket ő a' csata alatt a' tengerbe vettetett, semmi betses jószág nem vólt a' *Sensible* fregaton. Angliából lett ki utazásakor mindenütt nagy emberséggel fogadtatott, és a' hol meg állapodott, sok ember ment a' nézésére.

Német Ország.

A' Rastadi Congressuson lévő Imperialis Deputatióinak azon jegyzésire, a' mellyeket Gr. *Metternich* Cs. tellyes hatalmú Minister a' Fr. deputatusoknak által adatott, illyetén értelmü választ küldöttek Augustus 13-ik napján az utólsóbbak:

„Vették a' Francia Respublikának alól irt tellyes hatalmú követjei a' Német Deputatióinak azon jegyzéseit, a' mellyeket Gr. *Metternich* Cs. tellyes hatalmú Minister, Thermidornak 23-dik (Augustusnak 10-ik) napján velek közlött.,,

„A' midön a' Német Deputatio feltételeinek igazságos voltát az alább irtak meg esmérik, ugyan akkor el nem titkolhatták azon kedvetlen érzékenységet, a' mellyet sok tekintetre nézve okozott benne a' Német Deputatiónak ezen válaszdása, mivel sem az ő igazságos várakozásoknak, sem a' Német Birodalom biztosainak bölts által látasokról való képzelődéseiknek még nem feleltek. Igen sajnólsan nyilatkoztathatnák ki önnön magokat, de tartozkodniok kelletik azon érzékenységeknek ki mutatásától, a' mellyet ezen irásnak olvasása benne okozott, mellyben a' 19-ik Juliusi Jegyzéseknek 3-ik cikkelyéről újobban emlékezet tétődik. — Ki gondolta volna, hogy 20 napokig tartott szoros visgalodásaik, és egymással való tanátskozásaik után is halasztani fogják magok ki nyilatkoztatását, és azon Jegyzésnek sarkalatos és meg határozott cikkelyét, melly épen meg nem változtatódhatik, halgatással fogják el mellőzni.“

„Ideje, hogy a' dolgoknak ilyen minémüsége meg szünnyön, és az illyetén kétséges halogatósoknak határ szabattásék. — Békefséget kíván a' Fr. Kormányfészék, és az ez eránt való jó indulatjáról leg kifsebb kétség sem lehet; de az ahoz való juthatasért mindent, a' mit jó akaratjatól várni lehetett, ki meritett. Azok az utolsó feltételek, a' mellyeket annak nevében tettek az alább irtak, valóságos cikkelyei azon békefségnek; következésképen sem a' tanátskozásra, sem a' bekefség, dolog valógatására nintsen több oka; szükség a' Deputatiónak magát meg határozni. Maga magától kérdezkedődjön, támaszkodjon indulatjának egyenes vóltara, 's azonnal tapasztálni fogja, mit kellyen választani. — Jól meg fontollya, hogy a' Birodalomnak semmi némű esetben hasznara nem lehetnének további halogatósai 's maga vonogatósai, és hogy köz akarattal jóvá fogja hagyni Német Ország azon még határozált, a' melly által el fordittatnak rólla a' háborúnak tsapásai. „

„Mivel az 1-ső Thermidori (19-ik Juliusi), és

4-ik Mefzidori (22-ik Juniusi) Jegyzéseiknek mivóltatától épen el nem alhatnak a' Fr. Respublikának biztos ministerjei; minden azokban lévő czikkelyekre egyenes és meg határozott választ kívánnak a' Német Országi Deputatiótól, mellyet el is fognak várni. *Rastadtban Thermidornak 26-ik (Augustusnak 13-ik) napján, a' Fr. Respublikának 6-ik esztendejében.* — Bonnier és Jean Debry. — Ugy halatik, hogy az itten lévő Prussziai követek egy promemoriát küldöttek volna a' nevezett Francia ministereknek, mellynek mi lett légyen a' foglalattya, még ekkorig kevesen tudják.

A' Sax-Gothai astronomicus Congressusra küldött Párisi nagy Tudos *Lalande* polgar, *Seeburgba* (a' hol t. i. ez a' Congressus tartatik) lett érkezése után mingyárt arról kezdett az oda gyült Német tudós Mathematicusokkal tanátskozni, mikent kellene a' Francia mértéket a' Quadransnak 10 millioni részét Európában, vagy leg alabb, a' Fr. Respublikával frigyos, és neutrális tartományokban bé venni, 's közönségessé tenni? Ezen említett Congressusra Berlinből Prof. *Bode*; Göttingából Prof. *Seyffer*; Hálából Prof. *Klüger*, *Pistor* és *Gilbert*; Dresdából *Köhler*; Mecklenburgból *Hahn* urak; másunnan más nevezetes emberek küldettek.

Helvétziai Respublika.

Az eddig *Arauban* vólt Nemzeti Gyűlésnek két Tanátsa, a' voksoknak többsége mellett, Augustus 7-ik napján meg határozta, hogy ennekutánna *Lucernaba* tartassanak a' fő Kormányfőnek gyűllései, nem tsak azért, hogy ottan tágas és szép közönséges epületek vagynak, hanem kiváltképen azon okra nézve, mivel az a' város tsaknem a' közép pontyán fekszik ezen Respublikának. Mingyárt a' következő napon oda utazott *Ochs* Director, hogy szükséges rendeléseket tehessen a' Helvétziai törvényhozó Tanáts és Directorium

tagjainak bé fogadtatásokra. Az *Araui* polgárok-
nak, a' kik a' fő Kormányfőnek további ott
maradását reménylettek, 's e' miatt sok költség-
be is verték magokat, éppen nem tettik ez a'
változás, Hét Helvétziai városok voltak e' végre
candidaltatva, ugymint: *Lucerna*, *Berna*, *Arau*,
Tigurum, *Freyburg*, *Solothurn* és *Bázel*. Hatszor
vokszolt az ifjabbik Tanács, olly rendeléssel, hogy
minden voksoláskor hagyattasék ki az a' város,
a' mellynek leg kevesebb voksa lejend. — Az első
voksoláskor, *Lucerna* 35; *Berna* 28; *Arau* 24;
Tigurum 13; *Freyburg* 8; *Solothurn* 6; *Basel* 3
voksot nyertek. — A' 2-ik, 3-ik, 4-ik és 5-ik vok-
solásban hol erre, hol amarra ment több voks.
A' 6-ik voksolásra *Lucerna* és *Berna* maradtak fel,
mellyekre midön öszve szedettek vólna a' vokso-
Lucernára 61, *Bernára* pedig 57 vokso-
vetkezésépen *Lucerna* tétetődött a' Helvétziai Res-
publikának fő városává.

A' Helvétziai Fő Kormányfő tagjainak fize-
tések ekként vagyon meg háttározatva. Egy Di-
rectornak 800; a' külső minísternek 600; a' többinek
400; a' két Tanács tagjainak egynek egynek 275; a'
General-Secretáriusnak 230 lajos arany esztendei fi-
zetések. Sokan a' Tanács tagjai közzül arra kö-
telezték magokat, hogy ők hivataljoknak első esz-
tendejében 25—30 lajos aranyat hagynak fizetések-
ből a' közönséges kasszában.

Helvétziának minden tartományai bé vették
már az új Constitútiót, ki vévén a' *Graubündenie-
ket* vagy *Grizokat*, a' kik még ekkorig sem egyez-
hettek meg egymás közt annak bé = vagy bé nem
vételésében, és egyik része a' Helvetusokkal való
egyesülést sürgeti, a' másik rész pedig arra a' láb-
ra kívánnya Hazáját állítatni, a' mellyen vólt a'
15 ik században, az az, hogy egy különös, és
senkitől se függő Respublikává formáltasék; szá-
mosan találtatnak a' lakosok közzül, a' kik a'
Fels. Auszriai Ház szelid birodalma ála kívánnák
magokat adni. — A' Francia részre hajlóknak

sürgetésekre voksolásra ment a' dolog, a' mellyben sokkal kevesebb gyülekezetek voksoltak a' Helvétziai Respublikával való egyesülésre, mint ja' magános Respublikával való tételre, melly magok meg határozása a' Churban lévő Fr. követnek *Guiot* polgárnak nem tettvén, azt kívánnyá, hogy másodszori voksolásra mennyen a' dolog, addig pedig, mig ahoz fognának, üzettefsenek ki a' Helvétusoknak ellenségeik azon tartományból (f.).

Olasz Ország.

A' Római Respublikának *Circeo* nevezetű osztályában támadott contrarevolútiót még ekkoráig sem nyomhatták el az oda küldetett Fr. seregek, ambár néhány városok külsőképen meg hódoltának légyen is.

A' Cisalpina Respublika határain tapasztaltatott mozdulásokból semmi tsendefséget, nem lehet jövendőlni. A' Majlandi Directorium parancsolatjából, minden Cisalpinai erősségek nevezetesen *Mantua*, *Peschiera*, *Ferrara* és *Pizzighe-tone* sok hadi munitióval, és tábori eleséggel tölttetnek meg; a' Respublikának armadiája 30000 emberre szaporittatik, az ott lévő Fr. seregekhez

(f.) *Graubünderland* (*les Pais de Grisons*, *Rhætia*, *Respublica Grisonum*) azon szürke pántlikától és felső köntöstől vette nevezetét, melyeket ezen tartománynak lakosai első egyesülésekkor viseltenek. — Délre *Médiolanum* mal és néhány Velentzei tartományokkal, napnyugotra és északra pedig a' Tirolisi és Helvétziai földel határosok — 1491-ik esztendőtol fogva egyenlő jussokkal és törvényekkel éltek a' Helvétziai szövetséges Cántonokkal. — Lakosai Catholicusok és Reformatusok, az utóbbiak nagyobb számmal vagynak az elsőb-
beknél.

20000 ember küldtetik Fr. Országból; a' Helve-
 cziában lévőknek a' száma 50000-re határozottatott
 meg. Nehány közönséges levelek 100000 szaporit-
 ják az egész Olasz országban öszve gyüllendő Fr.
 ármádiát — Helvétziából 2000 ágyú huzó lovak
 várattatnak a' Cisalpinia Respublikába.

A' *Bononiában* és annak környékén eddig fe-
 küdt Fr. truppok, Augustus 9-ik napján hirtelen a'
 Római Respublika felé indultak, a' mellyben a'
 későbbi tudositások szerént nem hogy kevesedné-
 nek, sőt inkább, mind jobbanjobban szaporodnak
 a' béketelenek, a' kik jó vallású Tarsaságúak nevezik
 magokat, és ugyan azért annál keményebben ül-
 döztetik őket a' Fr. seregeknek kórmányozói.

Afrikanak *Capo-Corso* nevű foka környékén,
 egy 5 Portugalliai linea hajóból és néhány frega-
 tokból álló Anglus flotta vigyáz a' közép tenge-
 ren, kétség kívül a' Tuloni kikötő helyben készü-
 lö második flottának izemen való tartására.

Batava Respublika.

A' nemzeti Kép-viselőknek a' gyülekezetek ál-
 tal lett ki választatások, és Kamarákra lett osztat-
 tatások után, azon 15 személyeknek laistromát és
 neveiket, a' mellyek között a' végre hajtó Taná-
 tsot, az ugy nevezett 5 Directorokat a' Constitu-
 tió szerént választani kellett, a' második Kama-
 rához küldötte az első Kamara. Ezek között, a'
 voksoknak többsége mellett, *van Hasfelt* Amsterda-
 mi: *Frans Emerin* Tholeni; *A. B. Hoedt* Gröning-
 gai: *van Harsolte* Arnheimi; és *Montanus Hette-*
ma Leuwardiai polgárok emeltettek Directorságra,
 a' kik e' folyó hólnapnak 16-ikan bé is avattattak
 hivatalyaikba. — Julius utolsó napjan sok sze-
 rentsét kívánt a' Frantzia Fő Kormányfőnek Hagá-
 ban lévő követje által a' Batava Nemzet törvény-
 hozó új Tanatsának.

Egy új plánum küldödött be az első Kamará-
 nak az eránt, mitsoda úton módon kellene azon

Respublika lakosainak jövedelmeiből, *don gratuit*, az az, önkényén való ajándék név alatt, a' Status kasszaját meg-tölteni, a' melly alkalmatosággal az is fenn forgott, hogy a' Posta állapotját jobb, hasznosabb, és állandóbb lábra kellene állítani.

Mi oka lett legyen a' 12-dik *Juniusi* Revolutionának, világossan elő adta a' közelebb múlt posta napon költ Magy. Kurirnak 16-ik darabja. De más okai is lehettek annak, nevezetesen az a' témérdek költség, mellyet a' 22-ik *Januariusi* Revolutionó után tette nek azok, a' kik azóltától fogva a' kórmányszékben ültenek. — A' hivatalyaikat Julius 28-ik napján le tett 5. ministereknek íszámadások ízerént, tsak vendégeskedésre 90,000; a' Status rabjainak tartásokra 37809; a' Directorokra, ministerekre, és Commisfariusokra 23025; a' *Constitutio* bé vételének alkalmatoságával Május 19-ikén adott vendégségre 15049; egy más vendégségre 7088; egy illuminatióra 3894; egy mesterséges tüzi játéokra 883; egy gála komédiára 1778; két bálra 700 forintokat vesztegettek az előbbi *Conventnek* tagjai. Ezek mellett még adótságot is tsináltak a' Respublika ravasará; p. o. *Vrede* és *Lange* Directorok Amsterdamban való rövid mulatások alatt *Oesterling* hajadon leány vendég fogadójában 2195; borra 1483; béres kotsira 964; Komédiába való billetekre 169 forintokat. — Még is mindazáltal még most is sok barátjai találkoznak azon előbbeni képviselőknék, *Daendels* Generált pedig, a' ki a' 12-ik *Juniusi* Revolutionának első indító oka vólt, gyűlölik és rágalmazzák.

Orosz Ország.

A' *Maltai* szigetnek *Bonaparte* által lett el vétetésétől fogva, felettébb láttatik a' Fényes Porta ízorgalmatoskodni, és gyakorta való konferentiát tart a' *Reis-Effendi* a' Pétersburgi s' Londoni követekkel, a' kik a' *Diván* gyülléseiben is sok-

szor meg jelennek. Egy olly új dolog ez, a' mely soha még eddig meg nem történt. — Petersburgban olly hir támadott, hogy az oda való Cs. udvarral szoros alliántzra lépett volna a' Fényes Porta, mellyben a' többek közt arra kötelezte magát, hogy minden Levantei kikötő helyeket bé zároltat a' Franczia kereskedő hajók előtt. —

I. Pál Orosz Császár Ő Felsége illyetén foglalatú parantsolatot adatott ki uoſtanában: „Minekutánna tapasztaltuk volna, hogy a' Francziák még a' neutrális kikötő helyekben tartozkodó hajókon lévő *Orosz* portékákat is elszedték: mi is azt parantsoljuk, hogy minden Orosz kikötő helyekben lévő hajókon találtatandó Franczia portékák vétetefsének el, semmi tekintettel nem lévén a' hajóknak mivóltokra és birtokosaikra.,,

„Az Orosz Birodalomba kereskedni szokott külső nemzetbeli Kereskedők eránt minap ki adott szoros parantsolatját ekként tágitotta meg az Orosz Császár. 1) hogy az olly idegen nemzetbeli kereskedőnek, a' kinek azon várastól, avagy tartománybeli Fő kormánytól a' mellyből való, 2) vagy azon városban vagy tartományban lévő Orosz követtől vagy Consultól jó recommendatiója fog lenni, ez után is szabad leszen az Orosz tartományba portékákat bé vinni, vagy onnan ki vinni.

Török Ország.

A' Római és Török Császárok, és a' Római Sz. Pápa védelmek alatt lévő *Raguzai* Respublika, ezen vele közlött jótéteményért minden esztendőben bizonyos számú summa pénzt szokott az ötlet óltalmok alá vett Fejedelmeknek fizetni. — Nem régiben két követeket küldvén e' végre *Konstantzinápolyba*, rendkívül való jó indulatját mutata erántok a' Fényes porta, és az eddig asztalokért adattatni szokott csekély fizetés helyett, egynek egynek 40 piaftert rendelt naponként. Midön audi-

entiára akartak volna a' Nagy Vezérhez menni, szokáson kívül egy 12 evező lapatú udvari Salutot küldött eleikbe, a' mellyen t. i. őket azon residentiának külső várasából *Pérából*, a' hol a' keresztény udvaroknak követjeik lakozni szoktak, által vitette, és hat czifra szerzámmal fel ékesített paripát, a' mellyeken a' Nagy Vezér palotájába mentenek, mind ő magok, mind azon követséghez tartozott személlyek. Különös indulattal fogadta őket a' Nagy Vezér, és azzal biztatta, hogy továbbá is bátran támaszkodhatnak a' Fényes Porta hathatós oltalmára. Hasonló biztatással vizsgáltta őket a' Török Császár, és nemcsak magokat, hanem a' velek lévőketis gazdag kaftánokkal, és betses nyúfzt, 's hermelin bőrökkel ajándékozta meg a' bé vett szokás szérent.

Bécs.

Mélt. Nyéki *Németh János* Kir. udvari Tanácsos Ur helyett Székhelyi *Majlath György* Palatinalis Itilő mester Urat a' Királyi ügyeknek Igazgatójává, a' Protonotáriuslágra emeltetett Kelemesi *Melczér László* Ur helyett pedig, Vizeki *Tallian Anzál* urat Cs. K. udvarnokot, és a' Közégi Districtualis Törvényes Táblának Assessorát a' Kir. Törvényes Táblához Referens Assessornak tenni méltoztatott Fels. Urunk.

Egy darab időtől fogva itten tartozkodó, Erdély Ország, nevezetelsen Kis-Sarmasi származású Oláh ifjú *Bellidon Tódor* egy olly alkotmányú hajó nemét talált fel, 's tsinált is kis formában, a' mellyel nemcsak üressen, hanem nagy teherrel is akármelly nagy folyó viz ellenébe, két 's három ember segítségével szabadosan lehet evezni. Ezen általa építetett kis hajó alkotmányának szoros meg vizsgálására, Báro *Lederer* udvari Titoknak Ur személyében egy Commissiót rendelt ő Felsége, a' kinek, és több uraságoknak jelenlétebben ezen hólnap 3-ikán, dél előtt, a' *Brigitta* neveze-

tű sziget mellett folyó Duna vize agában szerentsés próbát tévén a' fent nevezett Oláh ifjú, nagy megelégedést gerjesztett a' jelen vólt nézőkben, és parantsolatot vett a' Commissarius Urtól, hogy a' Status költségén, hasonló alkotmányú nagyobb hajót készítsen.

Elegyes Dolgok.

A' Római Respublikától újobban hat millió kemény tallért kívánnak a' Francziák, mellynek le fizetésére, a' pénznek ritkasága miatt, amaz egy átallyában elegendenek lenni jelentette magát. — A' Franczia Koronának Prætendense, *XVIII.* Lajos nagy tsendefségben él *Mituban* Curlandiának fő városában, — Nemtsák semmi nemzetbeli idegen embernek bé nem szabad menni különös engedelem nélkül az Orosz Birodalomba, hanem ennekfelette, mindennek, a' ki *Május* kezdetétől fogva ott mulat, ki kell onnan takaródni, ki vévén az ollyatén ki költözött Frantziákat, a' kik passzult nyernek a' *XVIII.* Lajos Cancellariajából. A' Fr. Respublikához tartozó *Korczirai* szigetnek kormányozója, General *Rósa*, feleségül vette a' *Janninai* Török Basának a' leányát. (*Janna*, vagy *Jannina* Telsaliának nagy és népes várasa.) — A' Cisalpina és Luckai Respublikák közt fennforgó villongásnak el intézésére négy Fr. Commissariusok küldettek *Lucka* várasába. — *Puisaye* Grófnak a' Chouánsok híres vezérjének és 36 emigráns Chouánsnak szép örökségeket ajandékozott az Angliai király *Canadában*, a' hová a' múlt Julius végén elis mentenek. — Pénzt és több szükséges eszközöket is adatott nékik, hogy új Coloniát állithassanak ottan fel. — A' *Londini* tudositások szerént, az ujonnan fél állitatott hadi seregekkel egyetemben 30000 emberből áll most az Angliai armada, a' mellynél 7 Feldmarsalok; 61 Generalok; 66 General-Lajtinántok; 67 General-Majorok 315 Obersterek; 644 Obrist-Lajtinántok; és 525 Majorok

vagynak. — E' folyó hólnap' 5-ikén *Páris* körül uralkodott szörnyű égi háborúban az elő-fák tövöstől ki szaggattattak, 's a' házaknak fedelei és kéményei le rontattak. — A' Gothai Astronomicus gyűlésre küldetett Berlini tudós Astronomusnak *Bode* Urnak esztendői fizetését 300 tallerral szaporította meg a' Király. — *Herschel* Londoni astronomus ujjobban 2 drabantját találta fel az *Uranus* planetának. — *Wurm* igen tudós Német Országi Astronomus azt állítja, hogy ezen planetának 8 drabantjai légyenek. — Azon musulmant, a' ki *Serpacz*-ból a' pestist *Banyalyukába* által vitte, hozzá tartozóival együtt házába tsukván a' lakosok, elevenen meg égették, de az által sem szüntettethették meg a' döghalált — Az egész Orosz Birodalomban nagy hadi készülétek tétetődnek, a' mellyekből azt a' következtetést lehet ki húzni, hogy a' Pétersburgi Cs. Udvar nem sokáig fogja pihent szemekkel nézni a' Frantzia nemzetnek erőszakoskodásait. 500 ra tétetik azon Piemonti insurgenseknek a' szármok, a' kik a' Római Republikánál hadi szolgálatot vettek.

Tudósítások.

Tekintetes és Nemes Posony Vármegyében, Nagy-Szombathi szabad Királyi város határjai mellett fekvő Nemes *Zavar* helységben helyheztesztett, néhai ugyan Nagy-Szombathi Tifztelendő P. Paulinusok' Curiája, a' mostani tulajdonossa által a' jövő *October* hónapnak 2-dik napján Kótya-ve-tye által a' többet ígérőnek el-fog-adattatni. Ezen Curialis Funduson jó Materialékből epült Ház, két szobából, egy konyhából, és egy Kamarából, előll, és hátul, egy kilentz ölni hosszúságu Istállóból, azután ismét egy szobából, egy konyhából, és egy kamarából, végtére egy falas, és tserép zsindelekkel fődött nagy pajtából áll. Ezen Curialis Fundushoz tartozandó szántó földekből hetet öszivel, mellyekbe 186 Nagy-Szombathi mé-

rő megyén; *nyóltzat* pedig Tavasziival, mellyekbe 182 ugyan Nagy-Szombathi mérőt lehet vetni, 's-mos-tanában szokás bé-vetni, és ugyan *hetet* ugarnak hagyni. Ugyan ezen Curiális Fundushoz tartoznak még három kertetskék, és egy kender-föld is, azok 16 ez pedig 5 Nagy-Szombathi mérő nagyságúak. Ezen Fundushoz vannak még három rétek is, melyeken két ölni széles, és tiz ölni hosszú kazal szénát lehet takarítani. Két zsellérek is tartoznak ide, kik különölsen 26 gyalog robotokát szolgálni kötelesek. Ha kinek ezen Curiális Fundus' örököszen való, és minden hasznaival leendő meg-vételére kedve vólna: tétsék annak a' fent nevezett napon reggel 9. órakor, ugyan ezen Curiában meg-jelenni, a' ki pedig előre még többet tudni akarna, jelentse magát *Nagy-Szombathban* lakozó tulajdonosnál.

Pesten lakozott néhai *Fékesházy György* Úr, bővséggel hagyott meg maradott Özvegyének azon gyógyító szerből, mellyet ő a' dögleletes nyavalyákban lévő marháknak gyógyításokra talált, és közlött a' Magy. Publicummal. Mostan, említett Özvegye lakását meg változtatván, lakik a' Vármegye Háza utzájában a' Hertzeg *Grassalkovics Antal* kisebb házában, holott minden órában bőven lehet azon említett gyógyító szerből találni, mind kisebb, mind nagyobb mértékben. Latjának az árra 12 krajtzár; fontjának pedig 4 forint 30 kr. — Az azzal való bánást mind szóval, mind írásban közölheti az áruló a' vevőkkel.

Hogy szükségünk vagyon egy olyan Magyar könyvre melyben a' Ker. Vallás Igazsági oly világosan elő adodjanak, és meg erőssítődjenek, hogy a' köz emberek is, és a' nagyobbatska gyermekek is könnyen fel vehessék 's meg érthessék: ugy gondolom hogy senki nintsen a' ki azt velem együtt meg nem esmerné.

Jelentem azért, hogy én igyekeztem ilyen köny-

vet készíteni, már nyomtatás alá is adtam ilyen titulus alatt; *A' Természeti és Keresztény Vallás*. Miképpen fog az meg felelni a' fel tett tzelnek, azt a' Publicum fogja még itélni.

Ugy tartom mindazáltal, hogy ezen munkámról előre is illendő jelentésbe tenni a' következendőket:

1. Hogy én abban nem követtem az Oskolai mesterséges és meg előzéssel tellyes rendet. Hanem csak úgy mentem elébb-elébb, a' mint magok az igazságok vittek a' leg természetibb módonn.

2. Minden oskolai vagy Sz. Irásbéli homályos szókat (*terminusokat*) ki hagytam, és csak olyan beszédrel adtam elő mindent, a' minémüvel szokunk élni közönségesen. De feljegyeztem azt is, hogy miképpen szokta ezt vagy amazt ki mondani a' Sz. Irás is.

3. Ki hagytam némely olyan materiákatis, a' mellyek ki hagyhatok a' Ker: Vallás tanításában, annak minden tsorbasága nélkül.

4. Nem elegyítettem belé semmi féle Vallásbéli villongást: azonn kívül, hogy a' *Naturalisták*, *Sociniánusok*, és némely *ujjabb Tudósok* ellen, oltalmazom a' Ker. Vallásnak azokat a' fundamentomos Igazságit, a' mellyeket azok leg inkább ostromlani szokták.

5.) Azonn igyekeztem, hogy a' könyv a' leg együgyübb köz emberek előtt is érthető legyen ugyan: de a' tanultabbaknak se legyen tellyeiséggel unalom.

Mikor, hol, és mennyin lehet azt meg szerezni; egy következendő Jelentésben annak idejében hurrül fogom adni. *Irtam Debretzenben Aug. 17-ik napján 1798-dik esztendőben.*

Szikszai György
Prédikator.

*

A' *Magy. Kurir** 16-ik szám alatt költ darabjának 255-ik lapján, a' 14-ik sorban *Ros György* helyett *Rósa Györgyöt* kell olvasni.